

Release Date:

PRESS RELEASE

**ပင်ဒါနီ (Red Panda) များအား တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များတွင်း ထိန်းသိမ်းမွေးမြူသားဖောက်ခြင်း
(သို့မဟုတ်)**

**ပင်ဒါနီ များ၏မျိုးရိုးဗီဇများ ကမ္ဘာမြေမှအပြီးတိုင် ဆုံးရှုံးပျောက်ကွယ်ကုန်ခမ်းသွားစေနိုင်မည့် ယနေ့ခေတ်
စိန်ခေါ်ချက်များကို ကျော်လွှားရန်အားထုတ်ခြင်း ။**

နိဒါန်း

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအနက် ပင်ဒါနီ (Red Panda) များသည် ၎င်းတို့၏ ချစ်စဖွယ်ကောင်းသော ရုပ်သွင်ပြင်နှင့် ထူးခြားသည့် သဘာဝအပြုအမူများကြောင့် လူသားတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို အထူးတလည် ရရှိထားသော သတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင် ပင်ဒါနီမျိုးစိတ်များသည် သဘာဝနေရပ်များ ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် လူသားတို့၏ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုများကြောင့် ကမ္ဘာမြေပြင်မှ မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သည့် အန္တရာယ်ကြီးမားစွာ ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ပင်ဒါနီများ၏ ထူးခြားသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများ၊ ၎င်းတို့မျိုးစိတ် ဆက်လက်ရှင်သန်စေရေးအတွက် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် မျိုးရိုးဗီဇ ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးပါသည့် စနစ်တကျ မွေးမြူထိန်းသိမ်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ပြတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပင်ဒါနီလေးများ

ကမ္ဘာပေါ်တွင်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအများအပြားရှိကြသော်ငြားလည်း ပင်ဒါနီများကိုမူ လူအများမှသိရှိကြသူများများ ပါသည် ။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ချစ်စဖွယ် ၊ နှစ်လိုဖွယ် ကောင်းသော ရုပ်သွင်ပြင် (Cute Factor) သည် လူအများအား ချက်ချင်း ပင်ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် အဓိက သော့ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ မျက်နှာပုံစံတွင် ပိုင်းစက်သော ညိုမှောင်မျက်လုံးများ၊ လုံးဝန်းသောပုံ ရှိသောဦးခေါင်းနှင့်၎င်း၏ ပါးနပ်သော အမူအရာများကြောင့် ၎င်းသည်လူသား ကလေးငယ်များနှင့် ဆင်တူပြီး၊ လူအများစုက ချစ်ခင်နှစ်သက်လေ့ရှိသော ကလေးဆန်သော မျက်နှာသွင်ပြင် "Cute Factor" ကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားရှိပါသည်။ ထို့ပြင် တောက်ပသော အနီရောင်-အညိုရောင် အဆင်းရှိကြသော သားမွေးများ ၊ အဖြူရောင်အဆင်းရှိသော နားရွက်၏ အနားသတ်များနှင့် အလွန်လှပသည့်စွဲမက်ဖွယ်အမြီးရှည်ကြီးတို့သည် ထိုပင်ဒါနီအား စိုစိုလွင်လွင်နှင့်လှပသော အမွှေးရောင် (Vibrant Colors) များကို ဖြစ်စေခဲ့ပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးရာတွင် အလွန်တောက်ပပြီး အမှတ်ရစရာကောင်းလှသည့်အတွက်လည်းဖြစ်ပါသည် ။

လူသိများထင်ရှားလာခြင်း

၎င်းတို့၏သဘာဝနေထိုင်မှုပုံစံများဖြစ်ကြသည့် သစ်ကိုင်းများပေါ်တွင် အိပ်စက်ခြင်းပုံစံများ ၊ ဝါးပင်များကို လက်ဖြင့်ကိုင်ကာ စားသောက်ခြင်းဟန်ပန်များ ၊ လဲလျောင်းနေသည့်အပြုအမူများ အစရှိသည့် သဘာဝ အမူအရာများသည်လူမှုကွန်ရက် (Social Media) များပေါ်တွင် ပျော်ရွှင်ရယ်မောဖွယ်ရာကောင်းသော ကိုယ်နေဟန်ထား (Charming Postures) အနေဖြင့်လည်း လူသိများထင်ရှားလာကာ ဓာတ်ပုံနှင့် ဗီဒီယိုများအဖြစ် လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့နိုင်စွမ်းရှိလာပါသည်။ ထပ်မံ၍ ပန်ဒါကိုလူသိများထင်ရှားစေသည့် နောက်တစ်ချက်မှာ ပန်ဒါကို Giant Panda (ဝက်ဝံပန်ဒါကြီး) ၏ ဆွေမျိုးအဖြစ် အထင်မှားလေ့ရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ Giant Panda သည် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ စံပြုမျိုးစိတ် (Conservation Icon) တစ်ခုဖြစ်သဖြင့်၊ ထို Giant Panda ၏ နာမည်ကျော်ကြားမှု၏ အရှိန်အဝါ၊ အမည်တူ မျိုးစိတ်၏ အရှိန်အဝါ (The Shadow of the Giant Panda) ကို ပန်ဒါနီကပါ သွယ်ဝိုက်သောအာဖြင့် ရရှိသွားခြင်း အကြောင်းတို့သည်လည်း ပန်ဒါနီကို လူသိများထင်ရှားလာစေခဲ့ရသည်။

မျိုးသုန်းမှုဘေး

အမှန်တကယ်ဆိုရပါလျှင်လည်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် နိုင်ငံပေါင်း (၁၉၅) နိုင်ငံရှိသည့်အနက် (၅) နိုင်ငံ၌သာ ပန်ဒါနီများရှင်သန်ပေါက်ဖွားနိုင်ကြပြီး ထိုကမ္ဘာနိုင်ငံများ၏ (၂.၅) ရာခိုင်နှုန်း၌သာ ရှင်သန်နိုင်ကြပါသဖြင့် မျိုးသုန်းနိုင်ခြေအလွန်မြင့်မားသော မျိုးစိတ်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင်ဤနေရာတွင်ဖော်ပြလိုသည်က ရှင်နည်းရာ အဂ္ဂလူထွက်ဆိုသကဲ့သို့ပင် ထိုပန်ဒါနီများနေထိုင်ကျက်စားရာ ထို (၅) နိုင်ငံသည်ပင်လျှင် အခြားနိုင်ငံများနည်းတူ သစ်တောပြုန်းတီးနေမှု၊ လမ်းများတိုးချဲ့ဖောက်လုပ်နေမှုနှင့် လူသားများ၏ ကျူးကျော်မှုများကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြသည့်အခါ ထို ပန်ဒါနီမျိုးစိတ်တစ်ခုလုံး၏ ကျင်လည်နေထိုင်ရာနေရပ်နေအိမ်များသည်လည်း ဘက်ပေါင်းစုံမှနေ၍ အနှောင့်အယှက်ပြုတိုက်ခိုက်ခံလျက်ရှိပြီး မျိုးသုန်းမှုဘေးမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် လုံးဝနီးပါး အခက်အခဲတွေ့ရလျက်ရှိပါသည်။

သို့ပါသောကြောင့် အထက်ကဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းကမ္ဘာပေါ်တွင်ပန်ဒါနီတွေ့ရှိရာ နိုင်ငံ (၅) နိုင်ငံထဲတွင်အပါအဝင် ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း ထိုပန်ဒါနီများကို တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များအတွင်းကောင်းစွာမွေးမြူ သားဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများ (Ex-situ conservation) ကိုအချိန်အခါမလင့်စေဘဲ ဇောက်ချလုပ်ကိုင်သွားရန်လိုအပ်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ဤနေရာတွင် ဖော်ပြလိုသည့် အချက်တစ်ခုမှာ Htoo Zoos & Gardens Business Unit တွင် ပါဝင်သော နေပြည်တော် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်သည် ပန်ဒါနီများကိုကောင်းစွာ အောင်မြင်စွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ရှိရုံသာမက ပန်ဒါနီများကို အရွယ်ရောက် သည်အထိအောင်မြင်အောင် သားစပ်ခြင်းပညာကို တတ်ကျွမ်းခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံ ကောင်းများကို လက်ဝယ်ပိုင်ရရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ပန်ဒါနီများအား မျိုးထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သားဖောက်ခြင်း အစီအစဉ်

သို့အတွက် အထက်ပါအကျိုးရလဒ်များကို အခြေခံကာ ပန်ဒါနီများ ယခုလက်ရှိ ကြုံတွေ့နေရသော မျိုးသုန်းခြင်းအန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်စေရေးနှင့် ကယ်တင်ရေးအတွက် ပန်ဒါနီများအား မျိုးထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သားဖောက်ခြင်း အစီအစဉ် (Captive Breeding Program) ကို အချိန်တိုအတွင်းနှင့် ပန်ဒါနီများအား အနှောင့်အယှက် ကင်းကင်း ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပန်ဒါနီကောင်ရေ (၈) ကောင်ကို စုစည်းစည်း ထားရှိခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းသည် နောင်အခါ မွေးဖွားလာမည့် မျိုးဆက်သစ်ပန်ဒါနီများ၏ မျိုးရိုးဗီဇကျန်းမာရေး (Genetically Healthy) ကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရေး အတွက်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ မည်သည့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ် ကိုမဆို ထိုမျိုးစိတ်၏ မျိုးရိုးဗီဇကျန်းမာရေးကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် စွမ်းပကားသည် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များ၏ ဂုဏ်သိက္ခာတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ကောင်ရေအများအပြား စုစည်းထားရှိမှု

ထပ်မံတင်ပြလိုသည်မှာ အကယ်၍များသာ အထီးအမ စုံတွဲအနည်းငယ်ကိုသာ သားဖောက်ရန် အသုံးပြုပါက ပန်ဒါနီမျိုးဆက်သစ်များသည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် ဆွေနီးမျိုးနီး (Inbred) ဖြစ်လာပြီး ဗီဇချို့ယွင်းချက်များ (ဥပမာ- ပုံပန်းသွင်ပြင်နှင့် အရောင်အဆင်းများ ပျက်ယွင်းလာခြင်း၊) ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းမှုရှိလာခြင်း၊ သက်တမ်းတိုလာခြင်း၊ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ရည် ကျဆင်းမှုနှင့် မျိုးပွားနိုင်စွမ်း ကျဆင်းမှုများ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်တစ်ခုအတွင်း တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ် တစ်ခုအား ကောင်ရေအများအပြား စုစည်းထားရှိမှု ရလဒ်သည် ထိုမျိုးစိတ်၏ မျိုးရိုးဗီဇများ မတူကွဲပြားမှု (Genetic Diversity) ကို အများအပြား ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိလာနိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တင်ပြလိုသည်က ထိုသို့မျိုးရိုးဗီဇကျန်းမာသော (Genetically Healthy) မျိုးဆက်သစ်များကို တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များအတွင်း မျိုးဆက်ပွားပေးနိုင်ခြင်းသည် ထိုပန်ဒါနီများအား ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ထိန်းသိမ်းရေး (Global Conservation) အတွက် အလွန်အရေးပါသည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့်အပြင် နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သိက္ခာတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါကြောင်း အသိပေးတင်ပြလိုက်ရပါသည်။